

VRCHVODA

Milí čitatelia!

Držíte v rukách časopis občianskeho združenia Vrchvoda, ktoré pôsobí v dedinke Cigľ. V tomto roku — 1. augusta 2012—začalo občianske združenie písať už piaty rok svojej existencie. Naše združenie úspešne napĺňa svoje poslanie, ktorým je prioritne zvyšovanie kvality života občanov v obci Cigľ a rozvoj miestnej komunity. Môžeme sa pochváliť vydarenými akciami — stretli sme sa pri zdobení medovníčkov pred Vianocami, úspech mal aj Solárny deň, keď na multifunkčné ihrisko, ku základnej škole prišli najmä rodiny s menšími deťmi, ale aj školská mládež, obyvatelia aj návštevníci obce. Potešila nás vysoká návštevnosť nášho filmového predstavenia,

druhýkrát sme úspešne pomohli pri organizovaní a spropagovaní veľmi podarenej etnokcie Cigľská kosa. Toto sú viditeľné aktivity, ktoré členovia nášho združenia robia popri svojom zamestnaní, vo voľnom čase, zadarmo, ale radi. Celé hodiny venujeme aj ďalším, menej viditeľným, činnostiam, ktoré majú vplyv na všetkých obyvateľov Cigľu. Teší nás pekná návštevnosť našej webovej stránky vrchvoda.sk, ktorá prináša aktuálne informácie zo života obce, monitorujeme aktivity rôznych záujmových skupín v oblasti ťažby andezitu v pohorí Vtáčnik v blízkosti obce. V tomto čísle si môžete prečítať vý-

ber z korešpondencie s úradmi.

Úspechom nášho združenia bolo získanie finančného daru od Slovenských elektrární v programe Energia pre krajinu, ktorý sme využili na financovanie aktivít projektu Malá zelená oáza pre hornú Nitru. Viac o projekte si môžete prečítať tiež v tomto čísle občasníka. Pripomenieme si aj významné výročia v obci Cigľ v roku 2012.

Ďakujeme všetkým členom a sympatizantom, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli Vrchvode a Cigľu. Držme jej palce do ďalších rokov činnosti.

V tomto čísle nájdete:

Správu o činnosti 2011/2012	2
Plán činnosti OZ Vrchvoda 2012/2013	5
Tretí lom v Cigľi	6
Projekt Malá zelená oáza	8
Druhá Cigľská kosa	9
Pohľad do minulosti obce Cigľ	10
Jubileá v Cigľi v roku 2012	11
Súťaž pre deti	12

Najdôležitejšie body:

- Čím žila a žije Vrchvoda
- Projekt Malá zelená oáza pre hornú Nitru
- 650 rokov Cigľu
- Jubileá Cigľu v roku 2012
- Ďakujeme za podporu

Správa o činnosti OZ Vrchvoda september 2011 — august 2012

Ku dňu valného zhromaždenia 29.8.2012 malo OZ Vrchvoda 56 členov. V hodnotenom období sme realizovali aktivity v súlade s naším plánom a poslaním. Sme radi, že nami organizované akcie či akcie na ktorých sa podieľame na organizácii — predvianočné stretnutie pri medovníčkoch, solárne dni, súťaže pre deti aj dospelých, Cigel'ská kosa majú svojich priaznivcov a stávajú sa už každoročnou tradíciou. Prispeli sme k zlepšeniu životného prostredia — vysadili sme niekoľko stromčekov v okolí nádrže, vyčistili sme jej okolie, umiestnili sme k ohnisku vrecia na odpad atď. Veľkú časť našich aktivít tento rok venujeme vybudovaniu oddychovej zóny pri vodnej nádrži v rámci projektu Malá zelená oáza pre hornú Nitru s finančnou podporou od spoločnosti Slovenské elektrárne, a. s. — budujeme altánok, vyrábame informačnú tabuľu, upravujeme terén ... Stálou aktivitou je administrácia a aktualizovanie obsahu webovej stránky vrchvoda.sk. Mnoho občanov celej obce Cigeli a okolia iste oceňuje aktuálne informácie o dianí v obci, fotogalérie z rôznych spoločenských a športových podujatí.

Uskutočnené aktivity v hodnotenom období

September 2011

- Účast' na volejbalovom turnaji o Pohár starostu Cigeli. Postavili sme dve družstvá Vrchvoda a Vrchvoda Junior. Nepodarilo sa siahnúť na vyššie umiestnenia, ale radosť z hry ostala.

Október 2011

- Spracovanie projektu pre Slovenské elektrárne, a. s. (SE) - program Energia pre krajinu

November 2011

- Podanie projektu Malá zelená oáza pre hornú Nitru spoločnosti Slovenské elektrárne do programu Energia pre krajinu.

December 2011

- Predvianočné stretnutie pri zdobení medovníčkov - milá akcia v spolupráci s Úniou žien v Cigeli, naša členka Renátka Úradníčková ochotne prezradila pár grífov ako ozdobiť medovníčky, zabavili sme sa aj pri losovaní cien - medovníčkov, vajíčok, mandarínok
- Podanie žiadosti pre možnosť poberania 2% z dane

Január 2012

- Sformulovanie a zaslanie stanoviska k zámeru EIA: Vyhradené ložisko andezitu Cigeli (ide o tkz. „tretí lom“) Obvodnému úradu ŽP v Prievidzi, na vedomie MŽP SR.

Február 2012

- Fašiangový sprievod v Cigeli - mnohí z našich členov sa už tradične aktívne zapájajú do tohto podujatia, ktorého hlavným organizátorom je Únia žien v Cigeli.
- Projekt Malá zelená oáza pre hornú Nitru úspešný a vybraný SE na prefinancovanie.

Marec 2012

- So SE doladíme zmluvu pre projekt Malá zelená oáza Zmluva bola podpísaná 16. marca 2012. Príprava podkladov pre webovú publicitu projektu - http://energiaprekrajinu.seas.sk/sk/energia-pre/detail-projektu/_mala-zelena-oaza-pre-hornu-nit
- Plánované filmové predstavenie sme presunuli z novembra na marec. V kultúrnom dome sme premietali slovenskú klasiku Pán a hvezdár natáčanú aj v Cigeli. Prišli malí aj veľkí, starší si zaspomínali na

rôzne situácie, ktoré zažili priamo pri natáčaní rozprávky. Kultúrny dom bol plný - cca 80 ľudí.

Apríl

- ENO - Deň Zeme sme oslávili sadením stromčekov - LESY SR, závod v Bojniciach nám v rámci projektu STROMY POZNANIA darovali základ malého cigel'ského arboréta: niekoľko sadeníc najtypickejších slovenských druhov listnatých aj ihličnatých stromov. Vďaka ochote vedúceho bojnických Lesov Ing. Chyla sme svojím dielom mohli prispieť ku Svetovému dňu sadenia stromov aj my, predstavitelia občianskeho združenia Vrchvoda v Cigli. Zasadili sme agát, lipu, jarabinu, čerešňu, hrab, buk, dub, borovicu, smrek, javor atď'...
- V rámci akcie **Vyčistíme si Slovensko**, ktorá sa konala pod záštitou ministra životného prostredia pri príležitosti Dňa zeme 22.4., sme boli vyžrebovaní ako víťazi výhry - Atlas krajiny (DVD a kniha). Znovu sme oslavovali prácou - brigádou v okolí vodnej nádrže - vyčistenie, premiestnenie ohniska, terénne úpravy, aj schodíky do jazera.

Máj

- Solárne dni v Cigli - Občianske združenie Vrchvoda z Cigli a zaradilo Solárne dni v Cigli medzi tri hlavné aktivity svojho projektu **Malá zelená oáza pre hornú Nitru** s finančnou podporou Slovenských elektrární. V utorok 8. mája 2012 bol **Solárny deň v Cigli od 11:00**. Na multifunkčné ihrisko, ku základnej škole prišli najmä rodiny s menšími deťmi, ale aj školská mládež, obyvatelia aj návštevníci obce. Hrali sme futbal a volejbal, deti sa zabavili športovými pretekmi, kreslením obrázkov so slnečným obsahom, všetci si lámali hlavy nad štyrmi otázkami vedomostného kvízu, hrala hudba a slnko svietilo tak veľmi, ako sa len na solárny deň patrí. Celoslovenskí organizátori kampane poskytli plagáty, letáky, balóniky, modré tričká s logom ESD, perá a baterky. Pitie a keksíky pre deti darovala obec Cigel', i malé darčeky pre vylosovaných účastníkov kvízu. My sme zabezpečilo námet akcie, koordináciu v rámci celoslovenskej kampane, spoluprácu so Slovenskými elektrárňami, organizátorskú službu, prípravu a propagáciu akcie. Aj vlni sa Solárny deň podaril, ale v roku 650. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci sme tiež zažili príjemné stretnutie, naozaj slnečný deň.
- Otváracia konferencia Malej zelenej oázy v KD v Cigli
- Vyhlásenie literárnej a výtvarnej súťaže pre deti cigel'skej základnej školy s materskou školou
- Vyhlásenie fotosúťaže pri príležitosti 650. výročia prvej písomnej zmienky o obci Cigel'
- Projektovanie prístrešku pre „Oázu“, prieskum trhu, hľadanie dodávateľov
- Brigáda na vodnej nádrži - betónovanie základov pre prístrešok (12. máj)

Jún

- Výstavba prístreška v Malej oáze pre hornú Nitru - posledný júnový a prvý júlový deň 2012 poriadne pokročili práce na výstavbe prístreška pre obyvateľov a návštevníkov zákutia pri vodnej nádrži pod lyžiarskym vlekom v Cigli. Aktivisti nášho združenia VRCHVODA spolu s ďalšími dobrovoľníkmi pracujú na všeobecne prospešnej drobnej stavbe v rámci projektu Malá oáza pre hornú Nitru, postavili sme základňu z hrubých hranolov a krov.
- Príprava infotabule a mapy pre „Oázu“

Júl

- Inštalovanie výstavky súťažných prác cigel'ských detí v KD v Cigli a vyhodnotenie súťaže, odovzdanie cien deťom na oslavách 650. výročia obce (ceny - badmintony, poukážky do cigel'skej pizzerie ŠENK. Ďakujeme vedúcej Šenku Zuzke - zasponzorovala poukážky.)

pokr. Správa o činnosti OZ Vrchvoda september 2011—august 2012

- OZ Vrchvoda dostalo Ďakovný list od obce Cigel' - prevzali sme ju na oslavách 650 rokov obce Cigel'
-
- Brigáda - uskladnenie ohobľovaných drevených hranolov a lát pre altánok
- 18., 19. 20. júla - brigáda prístrešok Oáza - budovala sa strecha na altánku
- 2. Cigel'ská kosa - Občianske združenie VRCHVODA s mnohými svojimi členmi vynaložilo desiatky hodín dobrovoľníckej práce pri príprave, realizácii a vyhodnotení týchto slávnosti kosenia ako ďalší z prínosov pre Cigel'
- Brigáda - previezli sme konštrukciu na tabuľu a drevo od p. Píša
- Dolad'ovanie konečnej podoby infotabule pre Oázu s Enelom a spoločnosťou Qex
- Vyžiadanie informácie o prejazde nákladných áut cez obec

August

- 11.8. - brigáda Oáza - vozil sa štrk, kamene, upravoval sa prístup, pokračovanie 16. 8. - schodíky od altánku k ohnisku
- Brigády - Inštalovanie lavičiek a stola pre Oázu
- Nainštalovanie infotabule, smetnej nádoby pri Oáze
- Športové volejbalové popoludnia na ihrisku
- Spustenie hlasovania - fotosút'áž - vytvorenie webstránky - <http://fotosutazvrchvoda.webnode.sk/>
- Spracovanie finančnej správy za uplynulé obdobie, príprava rozpočtu
- Editovanie a tlač občasníka Vrchvoda
- Vyhodnotenie fotosút'áže
- Príprava valného zhromaždenia 29. augusta 2012
- Účasť na oietnej spomienke pri príležitosti 68. výročia SNP
- Valné zhromaždenie
- Výlet na Sivý Kameň.

Na záver konštatujeme, že naša aktivita je rôznorodá, ako vidno z predchádzajúcich riadkov, urobili sme toho viac ako dosť. Navyše, všetci, ktorí pracujú pre združenie, podieľajú sa na príprave našich akcií, brigádujú, toto robia vo svojom voľnom čase, bez nároku na finančnú odmenu, Všetkým patrí **VEĽKÁ VĎAKA.**

V Cigli 29.8.2012

Spracovala: ek

Plán činnosti OZ Vrchvoda september 2012—august 2013

Trvalé úlohy:

Aktualizovanie webovej stránky www.vrchvoda.sk, monitorovanie stavu a aktivity v prospech lepšieho životného prostredia v obci, monitorovanie dodržiavania podmienok, ktoré sú uvedené v predložených zámeroch firiem prevádzkujúcich okolité dva lomy, aktívna účasť na spoločenskom dianí v našej obci, monitorovanie možností na získanie finančných prostriedkov na zlepšenie ŽP v obci z fondov a nadácií.

September

účasť na volejbalovom turnaji, brigády na Oáze, Uzatváranie neba, záverečná konferencia projektu „Oáza“

Október

Lieskovce, šípky, trnky – jesenný zber v okolí, Šarkaniáda, výber obrázkov pre vytvorenie kalendára, pexesa alebo iného propagačného materiálu o obci

November

Vyhlasenie súťaže: tradičné vianočné recepty našich starých rodičov (predvianočná súťaž, zmonitorovali by sme postupne cigel'skú kuchyňu)

December

Tvorivá dielňa – výroba sviečok, mydiel

Registrácia OZ z dôvodu možnosti poberať príspevky vo forme 2% dane z príjmu fyz. a práv. osôb

Január

Cigel'ský kroj: Zozbieranie dostupných informácií o krojoch a odievaní v našej obci v minulosti, vytvorenie popisu a imitácie typického kroja, účasť na Pochode vďaky SNP v Cigli

Február

Plán jarných aktivít pre zlepšenie životného prostredia

Marec

Pomoc Únií žien pri vytvorení spoločnej klubovne v starej škole

Apríl

Deň zeme - vyčistenie priestoru prístupovej cesty k zelenej oáze, kontrola rastu stromčekov.

Registrácia lipy pri kostole medzi chránené dreviny (kultúrna a historická pamiatka obce).

Deň vody - využiť bezplatný rozbor vody v rámci dňa vody a zistiť zloženie vody v novom jazere.

Vyhlasenie súťaže : " Meno pre vodnú nádrž "

Máj

Solárny deň - Účasť a príprava aktivít pre deti a dospelých v obci

Vyčistenie priestoru prístupovej cesty k zelenej oáze, kontrola rastu stromčekov, osadenie lavičiek v okolí vodnej nádrže

Jún

Monitorovanie dodržiavania hladín prašnosti a hluku v okolitých lomoch.

Júl

Cigel'ská kosa - Pomoc OÚ pri organizačnom zabezpečení podujatia

Úprava okolia zelenej oázy, vylepšenie ohniska, ošetrovanie a okopanie vysadených stromčekov.

August

Valné zhromaždenie členov OZ , plán práce na 2013/2014

Turistická vychádzka: „Peši k susedom“ (Lehota pod Vtáčnikom, Podhradie, Púšť)

Fotosúťaž: „Liečivé bylinky v našom chotári“ - Vytvorenie najlepšieho foto - herbáru z rastlín vyskytujúcich sa v našom regióne s popisom (názvoslovie rastliny, použitie v oblasti liečiteľstva, nálezisko....)

Príprava plánu práce na rok 2013/2014.

Január bol horúci—tretí lom v Cigli

Regionálna televízia Prievidza od 27.1.2012 v [Novinách č. 4 okolo 18. - 23. minúty](#) informuje o tzv treťom lome v Cigli.

Náš článok: Predtým ako by sa povolili činnosti, ktoré môžu značne ovplyvniť životné prostredie, robí sa vo vyspelých spoločnostiach takzvané "posudzovanie EIA ". Na Slovensku EIA prebieha tak, že si príslušná firma objedná od odborníkov všelijaké posudky, štúdie, merania, mapy, tabuľky, grafy... Ich účelom je dokázať, že navrhovaná činnosť bude mimoriadne prospešná, nikomu neprekáža, nič zlého nespôsobuje, prípadný hluk doznie, prach sa rozptýli, výbuchy sú iba občas, v noci sa nerobí, kopy prachového materiálu rovnako ako prašné cesty sa skrápajú, obydlia ľudí sú dostatočne d'aleko, lomy sú skryté hlboko v

horách takže ich vlastne ani nevidno, dopravné trasy sú hotovou vecou a podobne... Niektorí odborní posudzovatelia zídu až tak d'aleko vo svojej oddanosti objednávateľovi, ako vieme z médií, že sú schopní napísať (aby projekt prešiel) aj to, že **platina zoxidovala!** Súčasne sa pustia do médií správy o budúcej parádnej činnosti, ktorou sa vytvoria pracovné miesta blablabla. Spravidla potom obyvatelia uveria, že sa proti podnikateľom a úradom nedá nič robiť, uzatvoria sa do svojich rodín a útulných krčmičiek a nadávajú na každého, dokonca aj na tých, čo sa postavili na ich stranu. Povolujuce úrady a dotknuté inštitúcie skonštatujú, že súhlasia a veria vedeckým stanoviskám odborníkov, napíšu že sa verejnosť (ktorej sa to najviac tý-

ka) nevyjadрила (to znamená - kto mlčí, ten svedčí) a že posudzovanie končí. Ved' prípadné ojedinelé námietky sa vyriešia vtedy, keď bude činnosť rozbehnutá. Činnosť odklepnutá, pečiatka podpis.

Ak nechceme, aby sa tento scenár slovenskej tragikomédie zo súčasnosti naozaj stal, tu v Cigli, s obyvateľmi Cigl'a v hlavnej úlohe - treba dať najavo, že vieme o čo ide, že máme našu obec radi a chceme si ju ochrániť. Preto OZ Vrchvoda vyjadrilo a poslalo obci Cigel' a Obvodnému úradu životného prostredia v Prievidzi, 23. januára 2012, odmietavé [stanovisko ku navrhovanej činnosti "Výhradné ložisko andezitu, Cigel'".](#)

Stanovisko OZ Vrchvoda k zámeru EIA: "Vyhradené ložisko andezitu, Cigel'

Obvodný úrad životného prostredia,
Dlhá 3, 971 01 Prievidza

Sme občianske združenie Vrchvoda so sídlom v Cigli, založené z iniciatívy niekoľkých nadšencov, ktorým nie je jedno, v akom životnom prostredí žijú. Podnetom na založenie občianskeho združenia v roku 2008 bola informácia o začatí ťažby andezitu v lokalite Košariská, ktorá sa nachádza v blízkosti obce Cigel' – cca 1,5 kilometra od obce. Bližšie informácie o našom združení nájdete na www.vrchvoda.sk. Sme zaregistrovaní na MV SR od 1. augusta 2008.

Žiadame Vás o negatívne vyjadrenie k otvoreniu ďalšieho andezitového lomu v Cigli pre spoločnosť BAK Slovensko, a.s. Zásadne nesúhlasíme so schválením a realizáciou zámeru "Vyhradené ložisko andezitu, Cigel'" na ťažbu kameňa v katastri obce Cigel'.

Našu žiadosť o odporúčanie nulového variantu ťažby andezitu v uvedenom priestore odôvodňujeme nasledovným:

Drvivá väčšina občanov občania Cigl'a sa nevie zmieriť s myšlienkou, že obec, ktorá len donedávna trpela banskou činnosťou, má mať ešte viac zhoršené podmienky kvality života v dôsledku priemyselnej aktivity nehovoriac už o veľkých priemyselných podnikoch v okrese – chemický závod v Novákoch, tepelná elektrárňa v Zemianskych Kostoľanoch... Myslíme si, že keď je okres Prievidza zaradený v najhoršom - piatom stupni znečistenia životného prostredia, tak je povinnosťou každého z nás, starať sa o to, aby sme nielen my, ale aj nasledujúce generácie žili v prostredí vhodnom pre život.

Doteraz orgány štátnej správy viackrát povolili otvorenie či rozšírenie andezitových lomov a drviacich liniek v našom okolí. Minulý rok povolili rozšírenie ťažby andezity v lome Košariská (1,5 km od obce), v lome Vtáčnik – 2 km od obce. Navyše pri lome Vtáčnik funguje drvička andezitového kameňa. Hluk a prach z tejto drvičky negatívne ovplyvňuje kvalitu života v našej obci. Kúdoly prachu valiace sa z drvičky v jarých a letných mesiacoch znepokojujú občanov – napriek sťažnostiam na úrad verejného zdravotníctva občania nepociťujú zlepšenie. Spravidla boli žiadosti o nepovolenie rozšírenia alebo zastavenie či nepovolenie činnosti lomov odložené s tým, že ťažba nebude až v takom rozsahu aby to veľmi výrazne zhoršilo životné prostredie v oblasti - *podotýkame oblasti, ktorá je zaradená do najhoršieho stupňa znečistenia životného prostredia v SR*. Keď to berú takto jednotlivo, tak je to možné. Akustické a prachové štúdie uvažujú vždy iba s jedným zdrojom, neberú to v súvislostiach, že v tomto pohorí by to už bol siedmy či ôsmy lom - Handlová, Košariská - Cigľ, dva v Lehote pod Vtáčnikom (následky z jedného pociťujú viac občania Cigľ), Kamenec pod Vtáčnikom, Podhradie.

**Myslíme si, že
vzhľadom k
zdevastovaniu
životného
prostredia, máme
my občania hornej
Nitry právo na
ostrovčeky
oddychu. Neberte
nám ich.**

Naša obec by bola po schválení zámeru obkolesená tromi komeňolomami a technologickou linkou. Stala by sa akýmsi lievikom prachu, hluku a dopravy. Ako by mohli úrady verejného zdravotníctva, hygieny práce, úrady životného prostredia takéto niečo povoliť? Hádám by mali existovať určité hranice. Pritom ročne sa vynakladajú nemalé finančné prostriedky na monitorovanie rôznych faktorov vplývajúcich na stav životného prostredia aj geologickej stability práve v našej lokalite. Poznáme hrozné dôsledky andezitového prachu v očiach pľúcach. Pri počítaní hospodárskej výnosnosti, pri porovnávaní variantov zámeru treba vziať do úvahy aj budúce náklady na liečbu chorých obyvateľov obce Cigľ. Nezaбудnite ani na zníženie trhovej hodnoty našich nehnuteľností v Cigli.

Namiesto snahy orgánov štátnej správy SR o znižovanie zaťaženia životného prostredia v našej lokalite sa deje pravý opak. Tento postup iste nie je v súlade so záväzkami, ktoré pre SR vyplývajú z Aarhuskej dohody. Listina o prístupe Slovenskej republiky k Dohovoru EHK OSN o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuská dohoda) nadobudla v SR platnosť 5. marca 2006. Má zabezpečovať napĺňanie jedného zo základných ľudských práv a slobôd - práva na priaznivé životné prostredie.

Oblasť hornej Nitry je značne zaťažená silnou priemyselnou činnosťou. Chemická továreň, tepelná elektrárňa riadne zamoruje naše životné prostredie, v posledných rokoch sa k týmto zaťažujúcim faktorom na zdravie človeka pridali andezitové lomy v pohorí Vtáčnik. Ale aj tu žijú ľudia a chcú mať svoje ostrovčeky a oázy, kde môžu nabráť sily pre psychické a fyzické zdravie. Okrem Bojníc je takou lokalitou aj naša podhorská dedinka Cigľ. Sú tu podmienky na turistiku, vychádzky, v zime sa prevádzkuje lyžiarsky vleč, v okolí sú vybudované rekreačné chaty. Myslíme si, že vzhľadom k zdevastovaniu životného prostredia, máme my občania hornej Nitry naozaj právo na takéto ostrovčeky oddychu. Neberte nám ich.

Náš región disponuje množstvom prírodných zdrojov vhodných pre rozvoj cestovného ruchu, podmienkami pre turistiku a cykloturistiku, pre zimné športy i adrenalínové športy – realizáciou navrhovanej činnosti by sa zabrzdil perspektívny rozvoj turistického ruchu, cykloturistiky, vidieckej turistiky, rekreačných a športových možností. Ťažba spojená s explóziami, drvením, dopravou nákladnými automobilmi, exhalátmi, eróziou a otrasmi spôsobí narušenie statiky obydľí občanov, porušenie komunikácií

Jedným pre nás veľmi dôležitých faktorov je negatívna zmena *celkového vzhľadu* krajiny. Pohľad na pohorie Vtáčnik už teraz narúša odlesnená časť lesa a odkrytie pokrývky v lome Vtáčnik i v lome Košariská. Otvorením ďalšieho, už tretieho, lomu by sa reliéf totálne a nezvratne zmenil.

S pozdravom

Rada občianskeho združenia Vrchvoda,

v Cigli 23. januára 2012

Listom zo dňa 20.2.2012 nás Obvodný úrad ŽP v Prievidzi informoval, že predmetná navrhovaná činnosť **sa bude dôkladne posudzovať** podľa zákona a v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva SR a Obvodným banským úradom v Prievidzi určil rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti.

Malá zelená oáza pre hornú Nitru

Okolie obce Cigel' je typická krajiná scenéria Hornej Nitry. Je dosť poznamenaná priemyselnou činnosťou, no žijeme tu a v rámci daných možností si chceme chrániť prírodu, svoje okolie, mať svoje malé oázy oddychu. Pomôcť môže aj naša vykonaná dobrovoľnícka práca a rekultivácia.

V novembri 2011 sme sa ako občianske združenie pokúsili získať finančný dar od spoločnosti Slovenské elektrárne na vybudovanie menšej rekreačno – oddychovej zóny pri vodnej nádrži. Vypracovali sme projekt s názvom Malá zelená oáza pre hornú Nitru. Naš projekt zaujal Slovenské elektrárne a vo februári 2012 sme podpísali zmluvu o spolupráci. Ďalšími partnermi projektu sú firma K+S Drevo, Obec Cigel', ZŠ a MŠ Cigel'.

Viacúčelová vodná nádrž s vyhlídkou na hornonitriansku kotlinu a okolité pohoria sa nachádza v lokalite Priedavky – Šabl'ová a je hojne navštevovaná po celý rok nielen turistami a cyklistami.

Pri vodnej nádrži vznikne voľnočasový priestor v prírode pre rodiny aj záujmové skupiny. V lokalite sa môžu zastavovať a oddychovať pravidelní aj príležitostní návštevníci – turisti, hubári, cyklisti, lesníci, mlá-

dež, lyžiari... Budovanie Malej zelenej oázy poteší a spojí spoluobyvateľov a dá obyvateľom Hornej Nitry miesto pre radosť. V malej hornonitrianskej oáze si budú môcť odpočinúť, získať informácie o miestnych pozoruhodnostiach. Lokality a podujatia v nej budú podrobne dokumentované a prezentované na našej web stránke.

Aktivity projektu

- Občianske združenie Vrchvoda upracuje a vyčistí okolie nádrže, a vysadí novú zeleň.
- Výstavba prístreška, lavičky, stoly, nádoby na separovaný odpad, ohnisko, informačný panel, stojan na bicykle.

Na Hornej Nitre ťažba uhlia spôsobila prepádľiská a trhliny v chotári obce Cigel', stratu potokov a prameňov. Škody na krajine však neoslabili vzťah väčšiny Cigelčanov k svojmu chotáru a životnému prostrediu.

- V kultúrnom dome v Cigli sa uskutočnia úvodné (máj) a záverečné slávnostné projektové stretnutie (september).
- Zorganizovanie voľnočasových podujatí:

Solárne dni – zamerané na propagáciu obnoviteľných zdrojov energie

s miestom konania na viacúčelovom ihrisku v obci Cigel' (máj 2012).

Hrad Sivý kameň – turistická a cyklistická vychádzka s miestom zrazu pri vodnej nádrži nad obcou Cigel' (august 2012)

Uzatváranie neba – paraglajding a púšťanie šarkanov s miestom konania pri vodnej nádrži nad obcou Cigel' (september 2012)

- Literárna a výtvarná súťaž pre deti cigel'skej školy
- Občianske združenie zabezpečí trvalú starostlivosť, ochranu a pravidelnú nevyhnutnú údržbu.

Aktivisti Vrchvody a ďalší naši kamaráti už venovali hodiny a hodiny dobrovoľníckej práce projektu—pri jeho

plánovaní, počas brigád pri terénnych úpravách, výsadbe zelene a stromčekov, budovaní altánka, príprave obsahu infotabule, pri realizovaní súťaže pre deti... Zo správy o činnosti OZ je tiež viditeľné, koľko energie sme už vložili a ešte aj vložíme do tohto diela, aby sme projekt dotiahli do úspešného konca.

Vážime si spoluprácu s partnermi. Ďakujeme za pomoc a sponzoring od firmy K + S Drevo, spol. s r. o. so sídlom v Cigli.

Druhá Cigel'ská kosa

Toto zaujímavé podujatie sa konalo v sobotu 28. júla 2012 od 10:00 do cca 16:00 v Cigli na lúčke pri futbalovom ihrisku už po druhý krát.

Kde inde na hornej Nitre, ak nie práve v Cigli, by sa takéto slávnosti kosenia mali konať? Predsa naše územie a osada pred 650 rokmi malo názov **Lúčna**. Ďalšími názvami našej obce boli aj **Lúčka**, **Lúka**, **Cigli**, **Cigel**, **Cégel'**, **Cigl'a**, **Cígel'** a **Cigel'**. Obyvatelia sa živili najmä lesným a poľným hospodárstvom, chovom

oviec, kôz a dobytky, obchodovali s rôznymi remeselnými výrobkami. Aj v minulom storočí, popri robote v bani, kosili, hrabali a zväžali seno. Stáročnú tradíciu obrábania pôdy a spoločných prác

na lúčkach, poliach a pastvinách si obec pripomína organizovaním súťaže v kosení ručnou kosou, v rámci Slovenskej koseckej ligy. V roku 2011 na Prvej Cigel'skej kose 71 koscov vytvorilo dosiaľ neprekonaný slo-

venský rekord v hromadnom kosení v rojnici. Tento rok sme mali krásne slnečné počasie, veľký počet koscov zo západného, stredného i východného Slovenska, vysokú návštevnosť z Cigl'a, regiónu i ďalších končín Slovenska. Návštevníci i súťažiaci zažili príjemný pobyt a dobrú zábavu.

Občianske združenie VRCHVODA s mnohými svojimi členmi vynaložilo veľa hodín dobrovoľníckej práce pri príprave, realizácii a vyhodnotení týchto slávností kosenia.

Fotogaléria budovania „Malej oázy“

Z histórie Cigľa

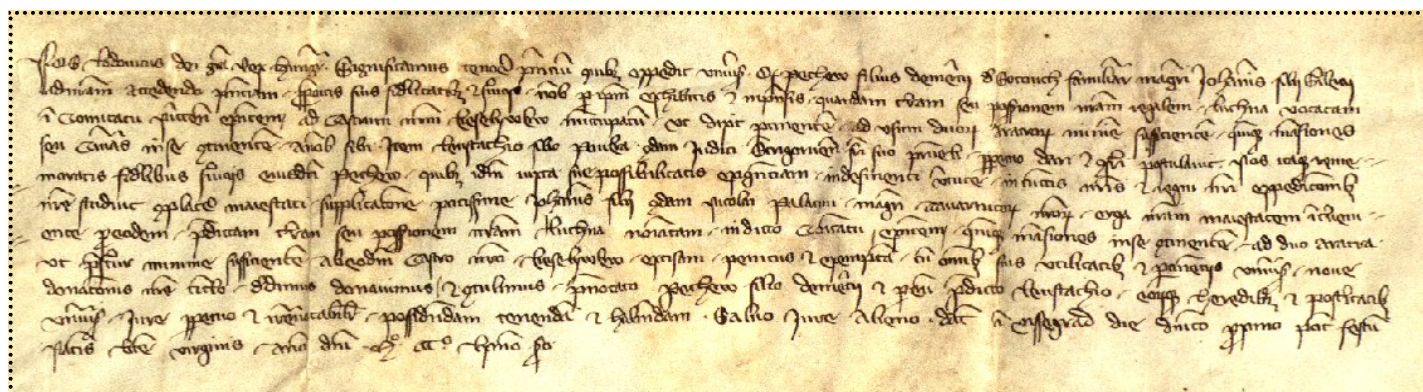
V správe troch hradov

Cigel' (pôvodne Lúčna) patrila prievídzskému hradnému panstvu, po vybudovaní kráľovského hradu bol niekoľko rokov súčasťou panstva Sivý Kameň. Prvou písomnou zmienkou je kráľovská listina z 11. 9. 1362, podľa ktorej bola Lúčna z majetku Sivého Kameňa oddelená a darovaná súkromným

Tento rok si pripomíname 650 rokov od prvej písomnej zmienky o Cigli (na obrázku v latinskom rukopise). Listinu vydal kráľ Ľudovít Veľký z Anjou na hrade Vyšehrad pri Dunaji 11. septembra 1362.

z Anjou bol krátko pred rokom 1350 vybudovaný hrad Sivý Kameň. Okolité osady, vrátane Lúčnej, predtým patriace prievídzskému hradu, sa stali poddanými obcami nového hradu. V roku 1362 listinou, datovanou 11. septembra, kráľ kázal vyčleniť osadu Lúčna z majetku kráľovského hradu Sivý Kameň a daroval ju do neodvolateľného a dedičného

Kráľ Matej Korvín v domnienke, že Cigel' nemá súkromných vlastníkov, daroval po roku 1460 Cigli Michalovi a Jurajovi Polýkarpusovi z rodu Kostolániovcov, čo vyvolalo na dlhé roky mnoho ďalších sporov. Zachovalo sa niekoľko listín, v ktorých proti obsadeniu ich majetku namietali tržmelskí vlastníci Cigli a ich príbuzní, dedičia Margaréty (Leustachovej dcéry) a tak sa tento kráľovský dar nerealizoval.

majiteľom. Na rozdiel od okolitých obcí osada Lúčna alebo Lúčka nevznikla podľa zákupného práva ani ju nezaložili nemeckí kolonisti, nepatrila Diviackovcom a nezískal ju ani jeden z dvoch znepriatelených hornonitrianskych rodov - Kostolániovci ani Majténiovci. Prvými majiteľmi osady Lúčna alebo Lúčka boli bratrance Peter zo Šútoviec a Leustach z Tržmela a ich synovia. Všetkým mužským potomkom však kráľ Lúčku čiže Cigel' odňal a jedinou majiteľkou osady ostala Leustachova dcéra Margaréta. Vydajom Margarétinej vnučky Barbory z Tržmela za Jána z Rišňoviec sa Cigel', inak Lúčka, dostal do vlastníctva rodu Rišňovských. Po nich Cigel' získali Šándorovci zo Slávnice, ktorí, azda počas rekatolizácie predali majetky Pálffyovcom a tak sa nakoniec Cigel' stal súčasťou bojnického hradného panstva.

Lúčna

Počas kráľovania Ľudovíta Veľkého

vlastníctva dvom bratrancom z rodu Hont- Poznanovcov: Petrovi zo Šútoviec a Leustachovi z Tržmela. Zaslúžilý vojak Peter s manželkou Ilonou a synmi Petrom a Beňadikom sa hneď usadili v darovanej osade, ale bývalý ostrihomský sudca Leustach z Tržmela, dediny pri Komjatiaciach, sa o svoj majetok začal zaujímať až neskôr.

Lúčka

O uznanie vlastníctva polovice osady, nazývanej od roku 1389 Lúčka, sa Leustach a jeho dedičia museli súdiť až do roku 1396, kedy kráľ Žigmund Luxemburský potvrdil Leustachovým synom Ladislavovi a Michalovi nesporné a platné právo na polovicu Lúčky i s príslušenstvom.

Cigli

Roku 1415 Ladislav a Michal, ktorí boli v kráľovských službách, darovali vlastnej sestre Margaréte štvrtinový podiel v Lúčke, pomenovanej prvýkrát novým názvom - Cigli. Pre spoluprácu s husitmi však neskôr kráľ Žigmund zbavil mužských vlastníkov Cigli všetkých práv a majetkov. V tej dobe kráľ zmenil aj pánov hradu Sivý Kameň.

Cigel

val. Margarétin syn Demeter z Tržmela mal dcéru Barboru, ktorá porodila jediného syna Ondreja šľachticovi z Rišňoviec pri Hlohovci, Jánovi. Listina z 26. mája 1463 po prvýkrát dokladuje prítomnosť Rišňovských v Cigli, zároveň po prvýkrát obsahuje pomenovanie našej obce ako Cigel, inak zvaný Lúčka. Ján Rišňovský koncom 15. storočia mal ako vlastník polovice Cigľa niekoľko ročných sporov so susedom Rafaelom Majténim zo Sivého Kameňa. Spory vyriešil Jánov syn Ondrej, ktorý splatil Majténiovcom všetky dlžby svojho otca. Vzácny doklad o našej obci z tohto obdobia je listina obsahujúca odhad hodnoty polovice chotára Cigľa s príslušenstvom, počet obydľí a dokazuje, že už v roku 1506 bol v našej obci mlyn. Kurióznym spôsobom udáva rozlohu lesov, pastvín a polí. Počas tureckých vpádov, moru a hladomoru po roku 1530 mnoho obyvateľov a majiteľov Cigľa zahynulo a rod Rišňovských vymrel. Cigel' pripadol Šókyovcom, potom Balogovcom z Nebojsy a Šándorovcov zo Slávnice. Šándorovci veľmi podporovali evanjelické náboženstvo a keď v roku 1660 nadišla silná rekatolizácia, predali majetky Pálffyovcom. Tak sa Cigel' na dlhé stáročia začlenil do bojnického hradného panstva.

Jubileá v Cigli v roku 2012

V dňoch 7. a 8. júla 2012 sa v Cigli uskutočnili oslavy 650. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci. Ďalšími významnými výročiami Cigľa v tomto roku sú štvrttisícročné kostola sv. Matúša apoštola, výročie školy, telovýchovnej jednoty, Bane Cigľ, kaplnky na Zátinách i desaťročné od prvej

púte na Zátiny. Výročná, jedenásta púť na Zátiny bola už tradične na sviatok Cyrila a Metoda vo štvrtok pred oslavami, v krásnom a horúcom počasí, v duchu porozumenia a kresťanskej svornosti.

Oslavy v Cigli prišli podporiť potomkovia cigľských vystaňovalcov zo Slavónie v Chorvátsku na čele s predsedom Matice slovenskej v oblasti Jakšiča prof. P. Trégerom a podžupanom Požegsko-slavónskej župy p. Trohom, rodáci z celého Slovenska i zahraničia, predstavitelia samosprávy, súčasní i bývalí obyvatelia obce, priaznivci rozvoja našej obce, regionálne médiá. V sobotu dopoludnia bolo otvorenie osláv a kladenie

vencov pri Pamätníku padlých, potom tiché poďakovanie pri hroboch na cintoríne, slávnostná svätá omša,

slávnostné prijatie rodákov v Kultúrnom dome. Popoludní bol športový program na ihrisku a večer "narodeninová veselica". V nedeľu oslavy

začali príhovorom starostu Š. Mjartana, vystúpením žiakov MŠ s ZŠ, cigľského spevokolu (v premiére zaznela hymna obce Cigľ, s textom A. Sedliačkovej). Zážitkom bolo oceňovanie obyvateľov obce — nezabudnuteľný bol moment, kedy sa jeden z ocenených, najstarší žijúci mužský obyvateľ obce Cigľ, pán Jozef Krausko, vtipne a múdro prihovril svojim spoluobyvateľom. Ďakovný list obce Cigľ si prevzali aj v obci pôsobiace neziskové organizácie, vrátane nášho občianskeho združenia.

Naše OZ v rámci celoobecných osláv zorganizovalo súťaž pre deti cigľskej školy, v spolupráci so Slo-

venskými elektrárňami, a.s ako súčasť projektu Malá oáza pre hornú Nitru, prispelo ku pozitívnej medializácii obce Cigľ, [vydalo informačný leták](#), slávnostne odovzdalo ceny na pódiu v nedeľu 8. júla a prevzalo Ďakovný list. Sprievodnými akciami osláv bolo napríklad aj odovzdávanie cien žiakom cigľskej školy v súťaži, ktorú organizovalo OZ Vrchvoda k 650. výročiu obce, výstava remeselných prác spojená s predajom výrobkov, atrakcie pre deti, výstava majstrov Čisárikovcov v Kultúrnom dome, výstava cirkevného spolku, prezentácia fotografií z dôb súčasných i minulých, vystúpenie viacerých folklórnych skupín, dychovej a hudobnej kapely.

140. výročie školy v Cigli

V roku 1872 bola v obecnej budove založená prvá katolícka jednotriedna základná škola v Cigli (predtým deti chodili do sebedražskej školy). V roku 1937 jednotriednu cirkevnú školu štát zrušil a od šk. roka 1937/38 bola v Cigli zriadená trojtriedna štátna škola.

50. výročie Bane Cigľ

Dňa 14. júna 1962 bol otvorený banský závod Baňa Cigľ. Ťažba hnedého uhlia v podzemí priniesla zamestnanosť aj stovkám domácich obyvateľov, na povrchu cigľského chotára však spôsobila trhliny, prepadliská a narušila vodný režim krajiny. Na druhom ťažobnom úseku Bane Cigľ bol od roku 2003 pre širokú verejnosť sprístupnený Hornonitriansky banský skanzen.

250. výročie kostola sv. Matúša v Cigli

V roku 1762 dal Karol II. Pavol Engelbert Pálfi (narodil sa v roku 1697 - 315. výročie narodenia) postaviť v Cigli na mieste starého dreveného, pôvodne evanjelického kostola, nový kamenný rímskokatolícky kostol, zasvätený apoštolovi Matúšovi.

občasník Vrchvoda

ročník IV., číslo 1
rok vydania: 2012

Redakčná rada:

Eva Kadlečíková
Ivan Kadlečík
Dagmar Sharifiová

Email: vrchvoda@gmail.com

„Človek má byť
dnes múdrejší
ako včera. „

Sme na webe:
vrchvoda.sk

Ďakujeme všetkým,

ktorí sa rozhodli poukázať
2 % zo zaplatenej dane z príjmu
za rok 2011

Občianskemu združeniu Vrchvoda.

Súťaž pre deti Cigľa o Cigli

aktivita projektu Malá zelená oáza

výstava prác detí bola v KD počas osláv 650. výročia obce

ceny sme odovzdali na oslavách 8. júla 2012

Vítazi literárnej a výtvarnej
súťaže pre deti cigel'skej školy

Literárna súťaž

Erik Svitok

Výtvarná súťaž

Natália a Martin Málíkovci

Projekt o Cigli

Norik Nechala

Kika a Viki Minichové

Ema Tereza Svitková